

บันทึกองค์ความรู้

๑. **ชื่อความรู้** เทคนิคการสร้างและพัฒนาผู้นำในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๒. **ชื่อเจ้าของความรู้** นางชวีพร ศิลรักษา

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สถานที่ติดต่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลับแล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๓. ส่วนนำ

- ความเป็นมา ความสำคัญ

ปัจจุบันนี้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริม หลังฤดูการผลิต และยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน แต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้น ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในปี ๒๕๖๒ นี้ จึงมุ่งเน้นที่การยกระดับและขยายเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ “รายได้” ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างงานสร้างอาชีพจึงเป็นที่มาของ “สัมมาชีพชุมชน” ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมาย คือ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ โดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ เพราะข้อเท็จจริงในทุกพื้นที่จะมีคนเก่งในแต่ละอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้นจึงได้กำหนดดำเนินกิจกรรมสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ โดยใช้พื้นที่เป้าหมายตามพื้นที่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท เป็นพื้นที่ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพให้เกิดสัมมาชีพชุมชนเพื่อสร้างรายได้ที่ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากเติบโตไปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

๔. ส่วนขยาย

- กระบวนการ/วิธีการ/เทคนิค/ข้อพึงระวังอย่างไรที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

กระบวนการ/วิธีการ

๑. พัฒนาผู้นำสัมมาชีพ ด้วยการคัดเลือกผู้นำสัมมาชีพ จากปราชญ์ชาวบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญในอาชีพที่แตกต่างกันออกไป มาพัฒนาโดยผ่านการอบรม เป็นวิทยากรสัมมาชีพ เพื่อที่จะได้กลับไปขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

๒.เตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยคัดเลือกปราชญ์ชุมชนของหมู่บ้าน เป้าหมายฯ หมู่บ้านละ ๕ คน และปราชญ์สัมมาชีพชุมชนบ้านพี่ (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒) เพื่อร่วมทำหน้าที่เป็น ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านฯ ละ ๒ คน รวมเป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพหมู่บ้านละ ๗ คน ประชุม วางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาเพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำ หน้าที่ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๓.ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ให้ความรู้แก่ครัวเรือน เป้าหมาย จำนวน ๒๐ ครัวเรือน ที่สนใจจะประกอบอาชีพ ตามแนวทางสัมมาชีพ ส่งเสริม ติดตามสนับสนุน และกำกับให้ ๒๐ ครัวเรือน สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ ให้ก่อเกิดเป็นอาชีพและมี รายได้หรือลดรายจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง

๔. สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพที่ผ่านการ พัฒนามีการรวมกลุ่มจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้

เทคนิค

๑. เทคนิคการมีส่วนร่วม
๒. เทคนิคการเป็นทำงานเป็นทีม (วิทยากร)
๓. เทคนิคการสร้างและพัฒนาผู้นำ ให้สามารถกำหนดทิศทาง ถ่ายทอด ให้คำแนะนำตลอดจนการพูดที่ ต้องสามารถชี้แนะและให้ผู้อื่นคล้อยตามได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์
๔. เทคนิค รูปแบบ ตลอดจนเครื่องมือต่างๆ ของการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มาใช้ในการ จัดตั้งกลุ่มอาชีพ
๕. เทคนิคการบูรณาการทำงานด้วยกลุ่ม/องค์กร และภาคีต่างๆ

ข้อพึงระวัง

๑. ปราชญ์ชุมชน ที่ได้รับการคัดเลือกไปอบรมวิทยากรต้องเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ สามารถถ่ายทอดได้ มีอายุไม่สูงเกินไป
๒. ครัวเรือนเป้าหมาย ๒๐ ครัวเรือน ต้องมีความสนใจ ใส่ใจในการประกอบอาชีพ
๓. ครัวเรือนเป้าหมาย ต้องดำเนินการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง

๕.บทสรุป

- ผลของการแก้ปัญหา/พัฒนาเรื่องนั้นเป็นอย่างไร ปัจจัยแห่งความสำเร็จคืออะไร

ผล หมู่บ้านที่เป็นเป้าหมาย สามารถพัฒนาอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากเติบโตไป ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน มีความสามารถถ่ายทอดอาชีพที่ชุมชนสนใจ และต่อยอดเป็นกลุ่มอาชีพได้
